6.2.2023

Eduskunnan Maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

Asia: E 154/2022 vp

Lausunto Valtioneuvoston selvityksestä koskien Komission tiedonantoa lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistamisesta

SLC on tutustunut Valtioneuvoston selvitykseen ja haluaa kirjallisena lausuntona esittää seuraavaa.

Komission tiedonannon julkaisun 9.11. 2022 jälkeen maakaasuun hinta, joka on typpilannoitteen tärkein tuotantopanos ja vaikuttaa keskeisesti lannoitteiden hintaan on palannut lähelle kriisiä edeltävää tasoa. Kuitenkin lannoitteiden hinnat, erityisesti Suomessa ovat reagoinneet hitaasti alaspäin.

On ongelmallista että EU tason hintaseurantaa lannoitteiden hinnoista on erittäin puutteellista verrattuna esim viljamarkkinoiden reaaliaikaisen hintaseurantaan. Varsinkin koska lannoitekauppa on erittäin keskittynyttä Euroopassa ja maailmassa. Tiedonannossa todetaan että vuonna 2020 käytännössä viisi lannoiteviejää hallitsi markkinoita. Aika yleinen näkemys viljelijöiden piirissä on että Suomessa valitettavasti lannoitteet on kalliimmasta päästä EU vertailussa. Hintavertailua vaikeuttaa myös että eri EU maissa käytetyt lannoitteet poikkeavat aika paljon toisistaan.

On sen takia pettymys että alueellinen tarkastelu lannoitteiden hinnoista puuttuu ja myös analyysi miten markkinat eroa toisistaan. Esimerkiksi Suomi soveltaa tiukempaa kadmiumin rajaarvoa fosforissa kun muut EU-maat, miten tämä vaikuttaa lannoitteiden hintoihin?

Yksi keskeinen ehdotus on tämän takia kommission tavoite ryhtyä toimiin parantaakseen markkinoiden avoimuutta EU:n lannoitemarkkinoilla perustamalla tänä vuonna uuden markkinaseurantakeskuksen (Market observatory). On tärkeää että Suomi edistää määrätietoisesti markkinaseurantakeskuksen perustamista, Suomen kannassa sitä ei ole suoraan mainittu tällä hetkellä.

Toinen tärkeä ehdotus on varmistaa orgaanisten lannoitteiden ja kierrätetyistä jätevirroista peräisin olevien ravinteiden parempi saatavuus erityisesti alueilla joilla orgaanisia lannoitteita käytetään vähän. Tämä vähentäisi riippuvuutta mineraalilannoitteista. Tälläisiä alueita, jossa kotieläintuotanto on vähäistä löytyy myös Suomesta . Olisi tärkeää että kehitetään EU tasolla selkeitä rajaarvoja tutkimustietoon perustuen erilaisille mahdollisille haittaaineilla esimerkiksi yhdyskuntalietteille jotta niiden turvallinen käyttö voisi lisääntyä kiertotalouden nimissä. Suomessa tilanne on tänään ongelmallinen koska elintarvikeketjussa yhteiskuntalietteiden käyttö on käytännössä kielletty.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Rikard Korkman
asiamies

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0